

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansinspektionen

Yttrande över förslag till föreskrifter om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Finansinspektionen föreslår nya föreskrifter om förvärv och förvaltning av så kallade nödlidande kreditavtal. Förslagen handlar bland annat om den information som kreditinstitut och kreditförvärvare ska lämna till inspektionen efter överlåtande av nödlidande kreditavtal och om ansökan om tillstånd att vara kreditförvaltare.

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 april 2024.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Bakgrunden till förslagen är att riksdagen den 22 november 2023 har antagit lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal (kreditförvaltningslagen, se prop. 2023/24:23). Lagen träder i kraft den 1 januari 2024. I kreditförvaltningslagen finns bestämmelser om bland annat informationsskyldighet, tillståndsplikt för kreditförvaltare, skydd för låntagare och tillsyn över att bestämmelserna i lagen följs. Lagen medför att viss inkassoverksamhet, som tidigare bedrivits med stöd av inkassolagen (1974:182), i stället ska bedrivas med stöd av kreditförvaltningslagen. Finansinspektionen ska enligt den nya lagen vara tillstånds- och tillsynsansvarig myndighet.

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 av den 24 november 2021 om kreditförvaltare och kreditförvärvare och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU (kredithanteringsdirektivet), ska vara genomfört senast den 29 december 2023. I direktivet finns bestämmelser om bland annat viss informationsskyldighet, tillståndsplikt för kreditförvaltare, skydd för låntagare och tillsyn av förvärv och förvaltning av nödlidande krediter som beviljats av ett kreditinstitut. Ett nödlidande kreditavtal är, något förenklat, ett kreditavtal där låntagaren inte klarar av att betala krediten i tid.

Regeringen har den 23 november 2023 utfärdat förordningen (2023:720) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal (kreditförvaltningsförordningen). I förordningen ges Finansinspektionen bemyndiganden från regeringen att meddela föreskrifter om information till kreditförvärvare och Finansinspektionen, villkor för tillstånd, bemötande av låntagare,

ansökan om tillstånd att vara kreditförvaltare samt underrättelse om utkontraktering. Målet med de nya regler som Finansinspektionen nu föreslår är att med stöd av de bemyndiganden som inspektionen har fått fylla ut och komplettera kreditförvaltningslagens och kreditförvaltningsförordningens bestämmelser i vissa avseenden.

Regelrådet finner att beskrivningen av bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Förslagsställaren beskriver i konsekvensutredningen hur Europaparlamentets och rådets direktiv ska vara genomfört senast den 29 december 2023.

Vidare framgår av konsekvensutredningen att såväl Sveriges riksdag och regering fattat beslut i frågorna om kreditförvaltning som återges ovan i bakgrund och syfte.

I konsekvensutredningen framgår inte om utrymme finns för myndigheten att utforma reglerna på något annat sätt än det som beskrivs i konsekvensutredningen och hur ett sådan alternativ lösning i så fall skulle kunna ha utformats. Om ingen beskrivning av alternativa lösningar är möjlig att ange bör skälen till detta motiveras.

Av bakgrund och syfte framgår att reglering måste komma till stånd då beslut fattats av såväl EU som Sveriges riksdag. En utelämnad beskrivning kan därför godtas i detta ärende, även om det varit önskvärt att förslagsställaren angivit detta.

Regelrådet finner att beskrivningen av alternativa lösningar är bristfällig och effekter av om ingen reglering kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

De regler som föreslås är en direkt följd av den lagstiftning som genomför kredithanteringsdirektivet i svensk rätt. Reglerna överensstämmer därför med de skyldigheter som följer av att Sverige är medlem i EU. En beskrivning av förslagets rättsliga bakgrund finns i avsnittet om bakgrund och syfte.

Genom kreditförvaltningslagen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 av den 24 november 2021 om kreditförvaltare och kreditförvärvare och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU (kredithanteringsdirektivet) i svensk rätt.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Föreskrifterna bör träda i kraft så snart som möjligt. Finansinspektionen bedömer att detta tidigast kan ske den 1 april 2024 och föreslår därför ikraftträdande vid den tidpunkten. Inspektionen konstaterar vidare att kredithanteringsdirektivet genomförs fullt ut genom kreditförvaltningslagen och den tillhörande förordningen samt att lagens och förordningens bestämmelser kan tillämpas trots att föreskrifter inte finns på plats från den 1 januari 2024. Finansinspektionen avser att från januari 2024 hålla det ansökningsformulär och formulär

angående lämplighetsprövning tillgängliga på inspektionens webbplats. Avsikten är alltså att det redan innan föreskrifterna träder i kraft ska finnas en möjlighet för företag att använda formulären när de ansöker om tillstånd att vara kreditförvaltare.

Regelrådet finner att hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande är motiverad och beskriven. Informationsinsatser är beskrivna genom att formulär ska nyttjas vid tillståndsansökan för kreditförvaltare och genom information på Finansinspektionens webbplats.

Regelrådet finner beskrivningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och speciella informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Kreditinstitut och kreditförvärvare är inte tillståndspliktiga enligt kreditförvaltningslagen, men de omfattas ändå av vissa regler. Det finns cirka 120 kreditinstitut registrerade hos Finansinspektionen. Kreditförvärvare är fysiska eller juridiska personer som inte är kreditinstitut, som inom ramen för sin näringsverksamhet förvärvar ett nödlidande kreditavtal. Finansinspektionen anser, i likhet med lagstiftaren, att det är svårt att uppskatta hur många kreditförvärvare som kommer att träffas av föreskrifterna och de allmänna råden. Inspektionen gör dock samma bedömning som lagstiftaren och uppskattar att det troligen rör sig om ett begränsat antal. I propositionen uppskattas det till att 10–20 större inkassoföretag kommer att ansöka om tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare. Finansinspektionen har ingen annan uppfattning om vilka som kommer att träffas av föreskrifterna som föreslås gälla för kreditförvaltare.

Regelrådet finner att förslagsställaren har beskrivit antalet bolag som kan komma ifråga som kreditförvaltare och att de finns inom inkassobranschen i första hand. Förslagsställaren anger att dessa 10-12 företag är större. Därmed har antal, storlek och bransch beskrivits. Det hade varit önskvärt att få mer information om vad förslagsställaren avser med större bolag i detta fall. Hur stort ett större bolag är inom inkassoverksamhet framgår inte, men Regelrådet finner heller ingen anledning att ifrågasätta förslagsställarens bedömning att nämnda bolag är att anse som större.

Regelrådet finner att förslagsställarens beskrivning av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen framgår att Finansinspektionen föreslår ett nytt ansökningsformuläret som publiceras på inspektionens webbplats. Tillståndsprövningen enligt kreditförvaltningslagen kommer att vara mer omfattande än den som gäller enligt inkassolagen. Ansökan kommer dock endast att behöva göras vid ett tillfälle, till skillnad mot vad som gäller enligt inkassolagen där tillstånden behöver sökas om efter som längst tio år. De företag som troligtvis kommer att söka om tillstånd enligt kreditförvaltningslagen är 10–20 större inkassoföretag. Dessa företag bedöms ha stor vana att svara upp mot myndighetskrav och föreskrifter, genom att exempelvis ansöka om tillstånd, utforma och ge in interna regler och verksamhetsplaner. Många av de handlingar som efterfrågas vid ansökningstillfället bör dessutom redan finnas hos företagen. För personer i ledningen och för kvalificerade ägare behöver företaget lämna in fler uppgifter än vad de är vana vid från tidigare ansökningar. Majoriteten av uppgifterna borde dock finnas lätt tillgängliga för företaget. Sammantaget

bedömer därför Finansinspektionen att det i sammanhanget är fråga om mindre betydande kostnader att skicka in de uppgifter som krävs för att ansöka om tillstånd som kreditförvaltare. Det är möjligt att även företag som inte tidigare haft tillstånd enligt inkassolagen, ansöker om tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare. I ett sådant fall blir kostnaden för att ansöka högre eftersom företaget behöver ta fram de interna regler och handlingar som krävs. Även i dessa fall bedömer dock inspektionen att det i sammanhanget är fråga om mindre betydande kostnader att ansöka om tillstånd som kreditförvaltare. Ansökningsformuläret och formulären för ledningsprövning, ägarledningsprövning respektive ägarprövning på Finansinspektionens webbplats tas fram för att underlätta ansökningsprocessen. Om det saknas ett tydligt ansökningsformulär ökar risken för att företagen behöver komplettera ansökan flera gånger, vilket skulle leda till längre handläggningstider hos inspektionen och ökande kostnader för företagen. Detsamma gäller om det inte skulle finnas regler som förtydligar vilka uppgifter Finansinspektionen behöver få in för att kunna pröva ansökan. Att vissa ändrade förhållanden bör anmälas på de formulär som inspektionen anvisar på fi.se bör inte föranleda några ökade kostnader för företagen, eftersom informationen oavsett behöver lämnas enligt kreditförvaltningsförordningen. Formulären är till för att underlätta uppgiftslämningen för kreditförvaltarna. Enligt kreditförvaltningslagen ska en kreditförvaltare informera Finansinspektionen och, i tillämpliga fall, den behöriga myndigheten i värdlandet om en utkontraktering. De kostnader som uppstår till följd av en sådan underrättelse är därför främst hänförliga till lagregleringen. I förslaget till föreskrifter och allmänna råd anges närmare vad en underrättelse om utkontraktering ska innehålla. Detta blir bara aktuellt för de kreditförvaltare som väljer att uppdra åt en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster att bedriva kreditförvaltning. Den information som ska lämnas består i huvudsak av en redogörelse för den verksamhet som utkontrakteras. Företaget har sannolikt redan informationen och det bör inte vara förenat med något direkt merarbete att ta fram den.

Regelrådet finner att förslagsställaren har beskrivit den administrativa hantering som förslaget innebär och uppskattat vilka kostnader hanteringen medför. Regelrådet noterar att förslaget i delar medför en förenkling då ansökningar inte behöver förnyas i samma utsträckning som tidigare. Regelrådet finner inte någon anledning att ifrågasätta att de flesta företag utan svårigheter och kostnader kan nå de uppgifter som behövs för att ansöka till Finansinspektionen om tillstånd.

Regelrådet finner att beskrivningen av de administrativa kostnaderna är godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

I konsekvensutredningen anges att föreskrifterna reglerar bland annat den information som ska lämnas till Finansinspektionen efter att nödlidande kreditavtal har överlåtits. Det är kreditinstitut och kreditförvärvare som träffas av reglerna i denna del. Det bör inte föranleda några ökade kostnader för företagen att det i föreskrifter preciseras vilka datum informationen ska lämnas. Vidare anges att omräkningen till svenska kronor i de fall det blir aktuellt bör inte föranleda några större kostnader eftersom det är fråga om en enkel beräkning. Vissa företag som i dag bedriver verksamhet med tillstånd enligt inkassolagen kommer i och med den nya lagen att i stället behöva söka tillstånd för att bedriva verksamhet som kreditförvaltare. De kostnadsökningar som företag kan förväntas få med anledning av kravet på nytt tillstånd, är främst hänförliga till lagen som genomför kredithanteringsdirektivet.

Förslagsställaren skriver att för små företag kan de ökade kostnaderna i detta avseende påverka möjligheten att bedriva verksamhet som kreditförvaltare.

Regelrådet finner att en beskrivning finns av verksamhetspåverkan då förslagsställaren beskriver att för små företag kan ökade kostnader påverka förutsättningen att överhuvudtaget kunna bedriva verksamhet. Därutöver hade Regelrådet gärna sett ett vidare resonemang om annan verksamhetspåverkan förekommer till följd av reglerna för små företag som trots allt finner förutsättningar att driva verksamheten vidare. En beskrivning av ifall reglernas påverkar även de större ansökande företagens verksamheter hade varit behövlig .

Regelrådet finner att beskrivningen av företagens andra kostnader är godtagbar medan beskrivningen av företagens verksamhetspåverkan är bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Eventuell påverkan på konkurrensförhållandena bör främst vara att hänföra till kreditförvaltningslagen som har lagts fram för att genomföra kredithanteringsdirektivet. Ansökningsförfarandet för tillstånd som kreditförvaltare blir mer omfattande än vad som gäller för inkassotillstånd.

I konsekvensutredningen anges att små företag med förhållandevis liten ekonomi har svårare att bära kostnaderna för förslaget och att dessa ibland kan medföra att verksamhet inte kan fortgå. Regelrådet finner att mot denna bakgrund hade en utförligare beskrivning av företagens konkurrensförmåga till följd av de ökade kostnaderna behövts.

Regelrådet finner att beskrivningen av konkurrensförhållandena för berörda företag är bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

I konsekvensutredningen återfinns inte information om påverkan på företagen i andra avseenden.

Trots allt finner Regelrådet att även om ingen beskrivning återfinns av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är det i detta fall godtagbart.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Föreskrifterna föreslås i syfte att komplettera de lagbestämmelser som införs med anledning av kredithanteringsdirektivet. Finansinspektionen bedömer mot den bakgrunden att det inte finns möjlighet att i föreskrifterna göra särskilda undantag för mindre företag. De ekonomiska konsekvenserna bör inte bli annorlunda för små företag än för större företag, förutom att kostnaderna för mindre företag blir större i relation till storleken på deras verksamhet.

Regelrådet finner att förslagsställaren har beskrivit kostnadspåverkan hos små företag genom att ange att påverkan främst sker genom proportionen mellan kostnad och total ekonomi. Regelrådet ser det som förståeligt att den administrativa processen att ansöka är densamma för så väl stora som små företag och har därmed även förståelse för att särskild hänsyn i detta fall inte kan tas till små företag.

Regelrådet finner att beskrivningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning är godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet finner att förslagsställaren beskriver en ny förenklad process för företag att ansöka om att få tillstånd att hantera nödlidande kreditavtal. Förslagsställaren har beskrivit bakgrund, syfte och vilka företag som påverkas; deras storlek, bransch och antal. Förslagsställaren beskriver också själva ansökningsförfarandet genom att bifoga formulär, men också genom att beskriva förändringen av kostnader för företag samt hur dessa kostnader påverkar små och stora företag. En beskrivning av hur verksamheterna påverkas av de nya reglerna och hur konkurrensen påverkas särskilt för små företag hade varit behövligt att få mer information om. Överensstämmelsen med EU-rätt beskrivs och är godtagbar.

Sammantaget finner Regelrådet att förslagsställaren har beskrivit processen och kostnader som uppstår till följd av förändrade regler gällande ansökningar. Även förenklade och tidsbesparande motiv för förslaget har beskrivits vilket gör att förståelsen ökar.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 10 januari 2024

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjer och Lars Silver

Ärendet föredrogs av: Anna Nilsson

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Anna Nilsson
Föredragande